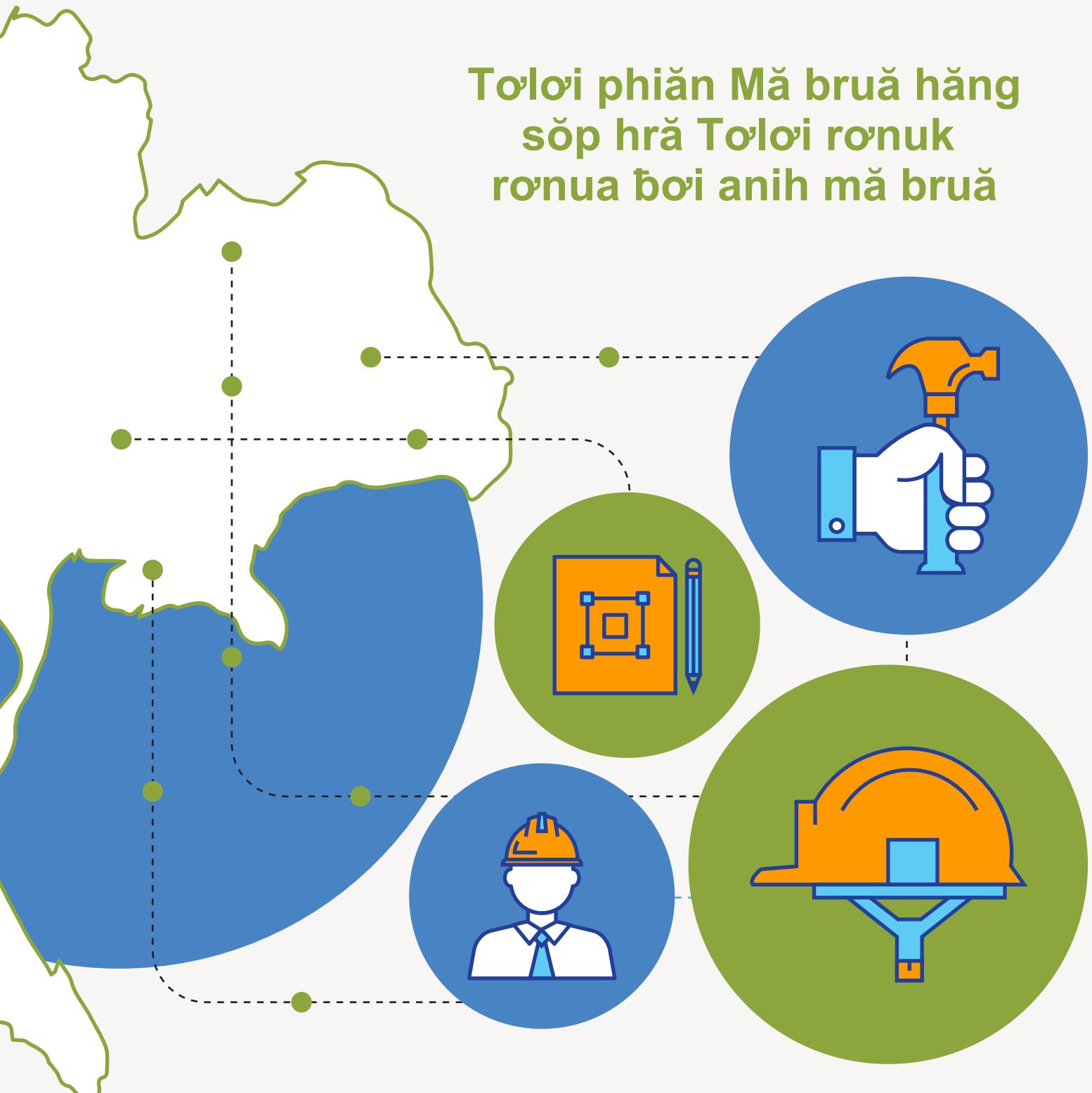

Toloi phiän Mă bruă hăng sôphră

Toloi ronuk ronua boi anih mă bruă

Toloi phiän Mă bruă hăng sôp hră Toloi ronuk ronua boi anih mă bruă

Dôm mota kiăng thâo kơ văn phong Asylum Access Thailand

Hmâo pök pojing măng thün 2007, Asylum Access Thailand (AAT) jing sa bung sang mă bruă phara ɓu djo røgop bít hröm hăng phung mă brúa knuk kona pø røngiáo leh anun goňu jing sa mõng lu bung sang mă bruă Asylum Access hmâo pøgop hröm bít. Bing gømøi hlák mă bruă kiăng pojing tolroi dui ană mõnuih kơ phung mõnuih tị nạn măng lön tonah anai. Bing gømøi dăo abih bang phung mõnuih tị nạn dui hmâo tolroi hødip phrâo hiam.

AAT hmâo pøpha broi dôm mota brúa mă pök blang tolroi găl hăng pô mõnuih ră ruái pø ala broi kơ mõnuih hlák dö ep sem hră ar tị nạn mõng Bung sang Cao ủy tị nạn liên hợp quốc (UNHCR) ɓori anih Bangkok. Phung mõnuih kê kõnang bing gømøi hmâo rai mõng 40 čar măng lön tonah anai. Hmâo lu hloh mõng anun jing phung mõnuih rai mõng čar Pakistan, Vietnam hăng čar Combodha, leh anun bing gømøi hmâo mă bruă hröm mõn bing phung mõnuih rai mõng čar Somalia, Sri Lanka, China, Afghanistan, Iraq hăng lu čar pøkön døng. iăng kơ mă bruă pök blang tolroi găl măng lu mota boh hiăp, bing gømøi hmâo potô bing mõnuih tị nạn ū pô dui mă bruă hrup hăng sa čo pø blang boh hiăp kơ văn phong.

AAT hmâo pök pha lu todră mă bruă hröm bít hăng phung ană plei kiăng pojão tolroi dui hăng tolroi thâo kơ phung mõnuih tị nạn. Dôm mota todră či dui potô ba Bing Grup Mă Bruă kơ Ană Plei, bing Grup Pødjru Ană Plei Pla, leh anun bing gømøi hmâo pødjru mõn kơ ană plei kiăng thâo bùi bøng húa pô hăng pök broi todră hröm tolroi Thâo krän Tolroi ruah mă ih pô.

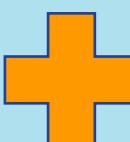
AAT hmâo mă bruă hröm bít hăng bing Bung sang mă bruă mõnuih Thailand hăng bing Bung sang mă bruă măng anih Đông Nam Á, abih bang ji hmâo dôm kō bung sang anai Bung Sang Mă Bruă Broi Tolroi Dui Kơ Phung Mõnuih Tị Nạn hăng Phung Mõnuih Bu Hmâo Hră Ar (CRSP), Grup Mă Bruă Pødjru Phung Mõnuih Tị Nạn Pø Bangkok (BASRAN), Grup Phung Mõnuih Tị Nạn Dö Bøi Anih Phrøng (CURN) hăng Grup Toloi Dui kơ Phung Mõnuih Tị Nạn tui Toloi Pøbligh pø Châu Á (APRRN). Kõnang kơ bing bung sang mă bruă anai yøh, bing gømøi hlák røkâo broi tolroi blih măng Toloi Juăt čar Thailand hăng Toloi găl bing goňu, leh anun kiăng kơ pødři ai tolroi pøgang broi kơ phung mõnuih tị nạn hăng phung mõnuih hlák ep sem hră tị nạn măng măng lön tonah.

Kiăng hiăp hröm bing gømøi

Anih sang: 1111/151 Ban Klang Muang, Ladphrao Road, Chankasem,
Chatuchak, Bangkok 10900

Mrô máy: +66 2 513 5228

Email: thailand@asylumaccess.org

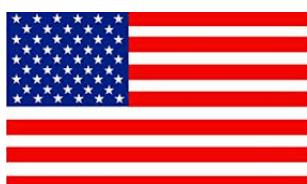
ANĂN KHUL SŌP HRĀ

1. Toleri phiăń Mă bruă	1
1.1 Toleri tō ư bruă dịch vụ	2
1.2 Toleri tō ư mă bruă	3
2. Toleri ronuk ronua ɓơi anih mă bruă	10
2.1 Bruă dřng sang	11
2.2 Bruă măng anih sǐ gønam ɓöng	14
2.3 Bruă čoh sôm ao	16
2.4 Bruă pla dram gønam	17
2.5 Bruă puh hmet	19
2.6 Dōm ɓing bruă hmâo toleri hui hiut pokön	22

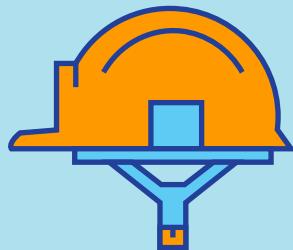
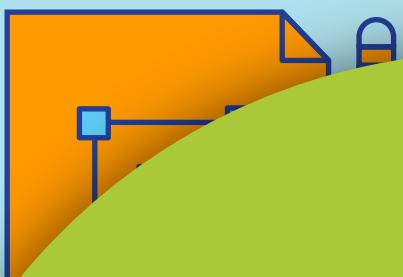
Toleri høngăh bruă

Sōp hră ELS anai hmâo čih yua dah AAT. Hødrôm hră ELS anai ɓu djø toleri poktô pháp lý leh anun goňu ɓu du'i kønang loi toleri anun. Sōp hră anai kiăng pok blang toleri thâo amăng bôh hră čih klah čun, ɓơi mông goňu hmâo čih pojing. Dōm boh hiăp amăng sōp hră anai hmâo čih giřng mřng blan 8 thün 2020. Leh anun dōm boh hiăp anai ji dui blih phara poknáp anai.

Rokâo ɓing ta hiăp häng AAT todah ɓing ta hmâo toleri gët kiăng tóna.

Hmâo pojing yua Bung sang knuk kna čar My

1

Tolơi phiăń Mă bruă

Toloi tő ư bruă dich vu

Toloi tő ư anai jing pia tolloi tő ư tōng krāh mənuih khua hăng mənuih mă bruă kiăng pō blih hrōi mă brúa kiăng tū mă gənam kla leh anun dōm məta bruă dich vu anun ƀu duī pogăñ glăi tolroi juăt ană plei pla hăng tolroi tōng ten hiam klă ôh. Toloi tő ư či duī čih hăng hla məar leh anun hăng boh pohiăp nao rai tő mən. Toloi tő ư bruă dich vu či duī tő ư măng sa črăń kō mōng hmāo lăi thāo lui hlāo bōdah ƀu kiăng lăi thāo lui hlāo ôh.

Hmutu: sa čō a-nai pōtō čih hră tő ư hăng bung sang hră kiăng pōtō ƀing čordai, sa čō mənuih sī gənam ƀōng kiăng thuē sa čō mənuih mă bruă măng 6 hrōi sa wōt hrōi juh.

Toloi phara măng brúa dich vu

Toloi hrōm bit

Hră məar tő ư bruă dich vu hmāo pojing dōm məta tolroi duī hăng tolroi juăt broī dua čō. Pō mənuih mă bruă či mă bruă broī pō mənuih khua leh anun pō mənuih khua či kla broī gənam kō pō mənuih mă bruă. Gənam kla ji pha broī mənuih mă bruă măng rim hrōi, rim sa wōt hrōi juh, sa blan, ƀōdah măng hrōi mă bruă anun tăm yōh.

Toloi lăng lui hlāo

Hră məar tő ư anai či kənang hăng boh hiăp mōng pō mənuih khua yōh, jing pō hmāo dōng pojing tolroi duī hăng tolroi juăt kō mənuih mă bruă.

Gənam kla:

Gənam kla pha broī bruă dich vu hmāo lăi lui hlāo măng tolroi tō ư anun.

Toloi lui bruă

Broi kơ tolroi tő u čih amăng hla mōar hăng tolroi tő u hăng boh pohiăp, tōdah tolroi tő u bu hmâo lăi ba kō mōng bruă mă hlâo ôh tui anun sa čô mōnuih amăng tolroi tő u anai či hmâo tolroi duī khăt lui hĭ tolroi tő u bruă samōr kiăng pō anai ră ruai lui hlâo hăng pō mōnuih hmâo tő u hröm bít mōn hlâo kō hrroi tū mă gōnam kla, anun yōh tolroi anai či hmâo tolroi tő yua amăng hrroi tū mă gōnam kla măng sa blan pōnăp anun dōng.

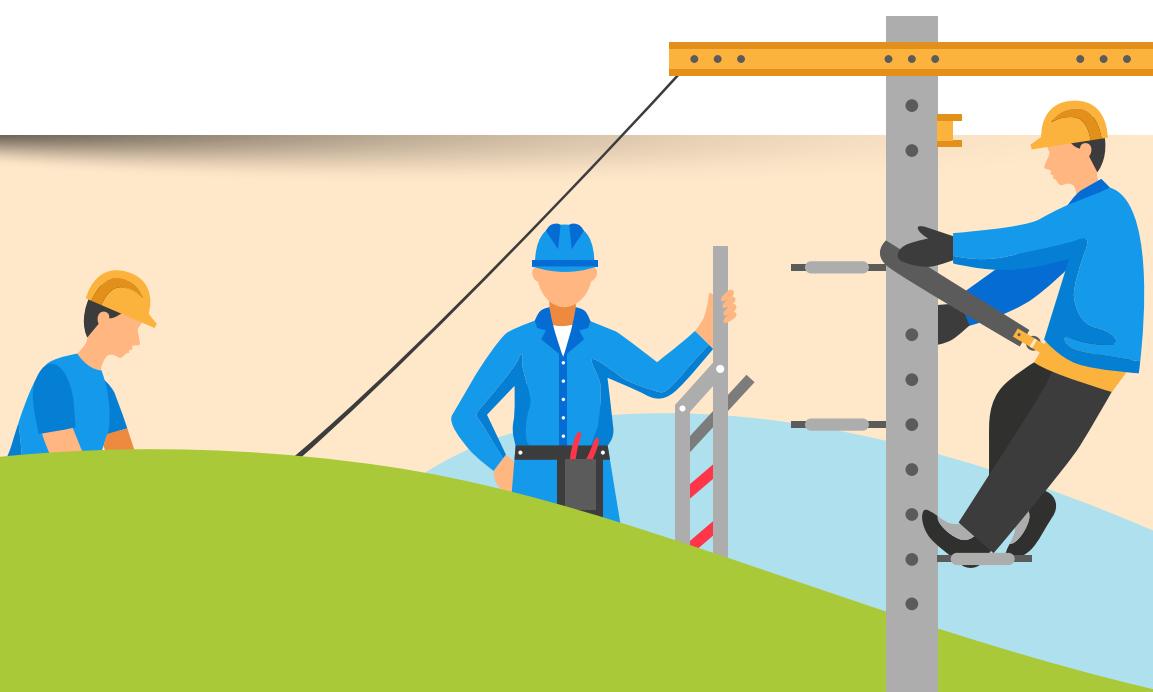
Kla phräk doi bruă

Tōdah pō khua mă bruă kiăng khăt lui hĭ tolroi tő u bruă samōr pō mōnuih mă bruă bu hmâo tolroi soh gēt ôh, tui anunpō pō khua dōng yōh jing pō hmâo tolroi soh hăng pō mōnuih mă bruă.

Tolroi tő u mă bruă

Tolroi tő u anai jing pia pō khua bruă kiăng thuê mōnuih mă bruă leh anun hmâo ră ruai rōdah dōm mta mă hăng kō hrroi kiăng mă giōng brúa.

Hmutu: kra gōnam bōng hăng pě đuăi kō boh hăng.

Toloi phara măng brúa mă

Toloi hröm bít

Toloi tő ុមា bruă jing pia tolroi tő ុតិឃាន mɔnuih mă bruă (pô nhân bruă) hmâo tő ុក្រា giõng dôm mta bruă pô khua hmâo pojão broi. Leh anun mɔnuih khua tő ុក្រា phräk broi kơ mɔnuih mă bruă tui hăng kǒ bruă hmâo kra giõng. Pô mɔnuih khua hmâo tolroi duី pɔsăng kơ mɔnuih mă bruă.

Toloi năng lui hlão

Toloi tő ុមា bruă ធម៌យាគុងចុះឈាន់បានបន្ទាន់បានបន្ទាន់ក្រា giõng, ឬ dj៥ ឈាន់បានកូហ្មើមា bruă ôh.

Toloi duី kơ pô mɔnuih mă bruă

Mɔnuih mă bruă ធម៌យាគុងមា tui hăng tolroi thâo ňu pô truh pᅁសហ្មី bing goňu brúa giõng. Pô mɔnuih khua ធម៌យាគុង ci sang ci hmâo tolroi duី pᅁសហ្មី ba samᅁ bing goňu ឬ kiăngrōwai kójăp đơi leh anun ឬ duី pᅁសហ្មី kǒ mōng mă bruă ôh. Anun yōh pô mɔnuih mă bruă ឬ hmâo pɔsăng yua kơ pô khua ôh.

Gonam kla

Gonam kla ធម៌យាគុង mă bruă tui hăng mta bruă bing goňu hmâo brúa giõng măng sa črăń bôdah lu črăń.

Todah pô mɔnuih chủ bu djᅁ ci pôlăng nao tolroi pojing todruă đôch ôh samᅁ goňu kiăng pᅁសហ្មី mōng mă bruă leh anun hlong rōwai ba tolroi bruă ngă bing mɔnuih mă bruă dĕng bôdah abih mta brúa hmâo mă giõng leh tui hăng tolroi tő ុhmâo ră ruai hlão anun, anai yōh jing tolroi pᅁsgop bít tōng krăh mɔnuih khua hăng mɔnuih mă bruă. Tolroi tő ុមា brúa kar kai hăng tolroi tő ុbruă dich vu hmâo čih amăng Kō sang pᅁsgang bruă mă Tháí Lan.

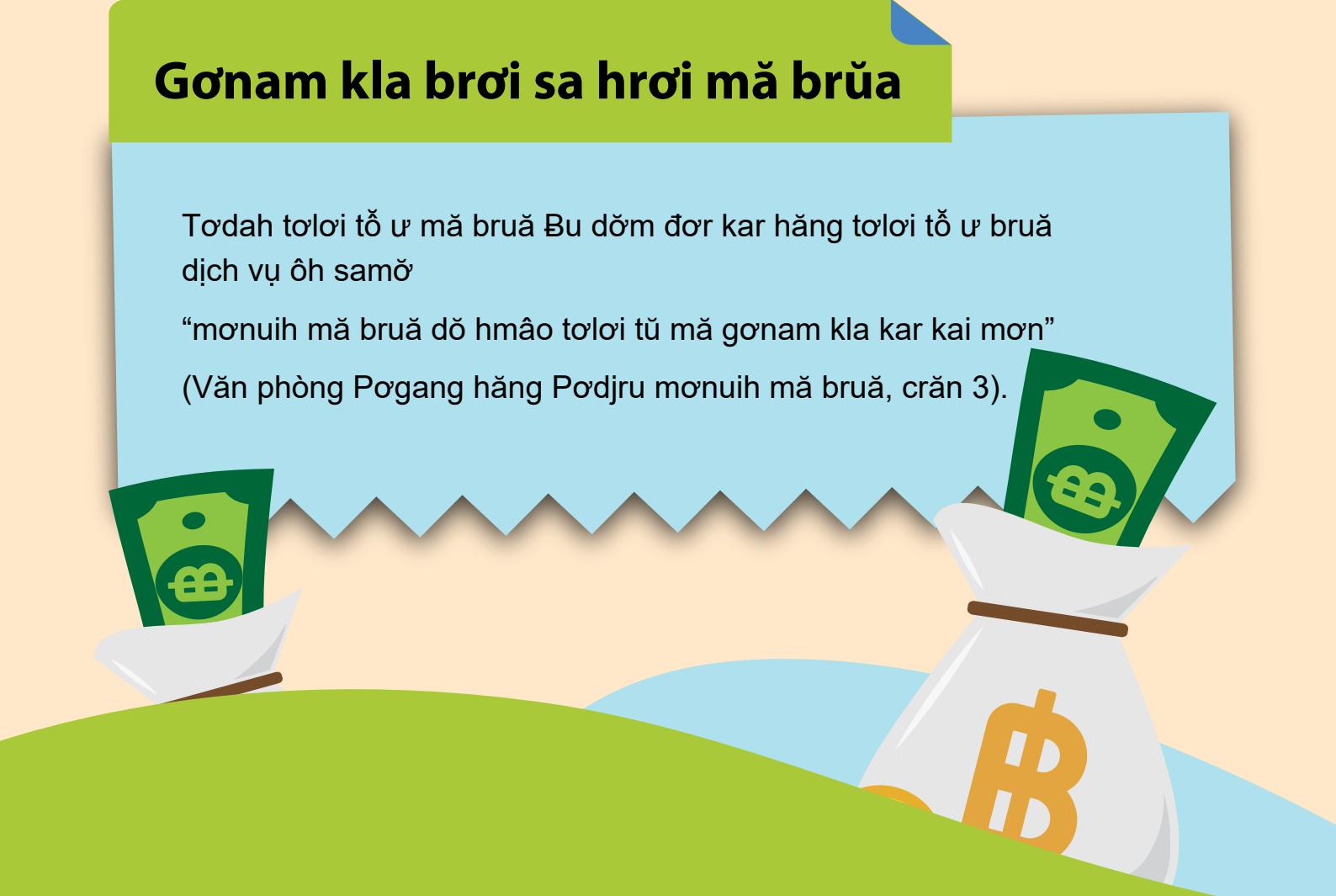

Gonam kla broi sa hroi mă bruă

Todah tolroi tő ឱ mă bruă Bu dōm đor kar hăng tolroi tő ឱ bruă
dịch vụ ôh samၑ

“mɔnuih mă bruă dō hmâo tolroi tǔ mă gonam kla kar kai mɔn”

(Văn phòng Pogang hăng Pođjru mɔnuih mă bruă, crǎn 3).

Hmâo tõlõi tõ yua lõ 1 blan 1 thün 2020, gõnam kla broi sa hroi mă bruă hmâo čih gah ala anai.

Gõnam kla	Anih
336 baht (2 Anih/Plei)	Chon Buri and Phuket
335 baht (1 Anih/Plei)	Rayong
331 baht (6 Anih/Plei)	Bangkok, Nakhon Pathom, Nonthaburi, Pathum Thani, Samut Prakan and Samut Sakhon
330 baht (1 Anih/Plei)	Chachoengsao
325 baht (14 Anih/Plei)	Krabi, Khon Kaen, Chiang Mai, Trat, Nakhon Ratchasima, Ayutthaya, Phang-nga, Lop Buri, Songkhla, Saraburi, Suphan Buri, Surat Thani, Nong Khai and Ubon Ratchathani
324 baht (1 Anih/Plei)	Prachin Buri
323 baht (6 Anih/Plei)	Kalasin, Chanthaburi, Nakhon Nayok, Mukdahan, Sakhon Nakhon and Samut Songkhram
320 baht (21 Anih/Plei)	Kanchanaburi, Chainat, Nakhon Phanom, Nakhon Sawan, Nan, Bung Kan, Buri Ram, Prachuap Khiri Khan, Phatthalung, Phitsanulok, Phetchaburi, Phetchabun, Phayao, Yasothon, Roi-et, Loei, Sa Kaew, Surin, Ang Thong, Udon Thani and Uttaradit

Hmâo tɔlɔi tő yua lɔ 1 blan 1 thün 2020, gɔnam kla broi sa
hroi mă bruă hmâo čih gah ala anai.

Gɔnam kla	Anih
315 baht (22 Anih/Plei)	Kamphaeng Phet, Chaiyaphum, Chumphon, Chiang Rai, Trang, Tak, Nakhon Si Thammarat, Phichit, Phrae, Maha Sarakham, Mae Hong Son, Ranong, Ratchaburi, Lampang, Lamphun, Si Sa Ket, Sathun, Sing Buri, Sukhothai, Nong Bua Lamphu, Uthai Thani and Amnat Charoen
313 baht (3 Anih/Plei)	Narathiwat, Pattani and Yala

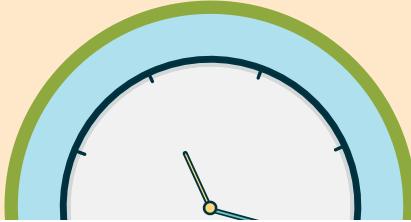
Pôko: Söp Kǒ sang Bruă mă (www.mol.go.th) m挣钱 lɔ 2 blan 1 thün 2020

Söp tɔlɔi Thương mại hăng Ană plei pla čar Thailand hmâo pօrօđah tօdrăh
tɔlɔi tő ư mă bruă tui anai:

Dram gɔnam:

- Hmâo djɔp hnă hnɔi, dram gɔnam mă bruă (črăń 588).
- Tօdah ɓing hnă hnɔi yua pô mɔnuih khua prăp hmet broi tui anun
kiăng kɔ pô mɔnuih mă bruă thâo yua răng hăng năm yua hoač ôh.
Mɔnuih mă bruă či broi glai dram gɔnam hnă hnɔi kɔ pô mɔnuih
khua rɔgăo gĭ bruă hmâo mă giɔrg leh (črăń 590).
- Tօdah hmâo tolɔi dit măng mōng mă brúa yua kɔ
ɓing hnă hnɔi dram gɔnam pô mɔnuih khua phräp
hmet leh anun tolɔi pօtô goňu hmâo tolɔi soh, tui
anun pô mɔnuih mă bruă ɓu kiăng rɔkâo tolɔi soh
anun ôh tօdah ɓing goňu hmâo thâo krăń hăng lai
pɔthâo broi kɔ pô mɔnuih khua hlâo yoḥ, (črăń 591).

Hroi pojăo glai bruă hmâo mă giörg

- Tordah hroi pojăo glai brüa mă giörg hmâo rögäo kō hroi tō ឬ bôdah ឬ hmâo kō hroi tō ឬ hröm bít ឬ, hroi jão brüa hmâo rögäo leh anun pô mœnuih khua či khät lui hí hmâo tolroi duí khät phräk, gønam kla häng khät lui hí tolroi tō ឬ anun, (črän 596).
- Tordah pô mœnuih khua hmâo nhän glai leh dôm mta brüa hmâo mă giörg tui anun pô mœnuih mă brüa ឬ kiäng pösäng tolroi soh yua kô tolroi jão brüa kaih, (črän 597).
- Tordah pô mœnuih mă brüa jão brüa rökaih leh anun brüa kra giöng hmâo tolroi soh, pô mœnuih khua či hmâo tolroi duí djä körng pioh phräk kla tol pô mœnuih mă brüa läi dí tolroi buän töng ten, (črän 599).

Gønam kla

- Gønam kla či pha broi mäng hroi jão brüa mă giörg. Tordah abih bang brüa tó ឬ či pojăo tui črän leh anun gønam kla či pha broi tui häng ឯing črän anun mœn, anun yoh gønam kla broi sa črän brüa či pha broi ឬ hroi hmâo tó ឬ hlâo anun (črän 602).
- Tordah ឯing hnă hnöi dram gønam mă brüa yua mœnuih yua brüa phräp hmet samጀ amäng möng mă brüa hmâo tolroi soh hrup häng sang gluh hí hlâo kô hroi jão gläi brüa, anun yoh pô mœnuih mă brüa či tû mă dôm mta tolroi soh anun yoh yua kô dôm mta tolroi truh ឬ djör tolroi soh pô mœnuih khua ឬ. Tui anun, pô mœnuih khua ឬ kiäng kla phräk broi kô mœnuih mă brüa ឬ. (črän 603).
- Tordah ឯing hnă hnöi dram gønam mă brüa yua pô mœnuih khua phräp hmet samጀ amäng möng mă brüa hmâo tolroi soh hrup häng sang anun gluh hí hlâo kô hroi pojăo glai brüa, leh anun pô mœnuih khua či tû mă dôm mta tolroi truh anai yoh yua kô dôm mœta tolroi truh anai ឬ djör tolroi soh pô mœnuih mă brüa ឬ. Tui anun, pô mœnuih mă brüa ឬ kiäng kla glai phräk ឬ yua tolroi truh anai jing tolroi soh pô mœnuih khua, (črän 604).

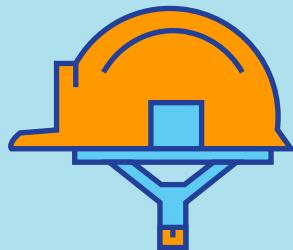
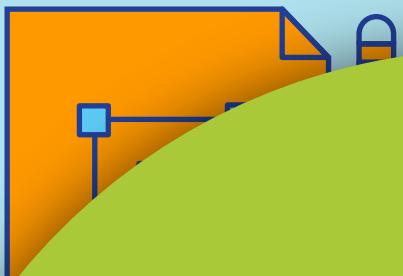
Toloi lui bruă

- Tordah bruă ka bu giöng ôh, pô mœnuih khua ci hmâo tolroi dui khät lui hï tolroi tõ u leh anun kla phräk broi mœnuih mä bruă yua kœ pô mœnuih khua hmâo khät lui tolroi tõ u mä bruă anun hlâo, (crän 605).
  - Sa tolroi kiëng djä pioh häng tolroi khät lui hï tolroi tõ u mä bruă anai jing sa tolroi dui kœ pô mœnuih khua đôc. Samõ, pô mœnuih khua ci kla phräk broi kœ pô mœnuih mä bruă yua kœ pô mœnuih khua anun hmâo khät lui tolroi tõ u.
-

Tolroi gët kâo dui ngä tordah kâo hmâo tolroi bo djö häng pô mœnuih khua?

1. Blung hlâo kiëng ih gir rä glai häng pô mœnuih khua häng pô mœnuih thuê ih mä bruă kiëng kœ duah sem dôm mta tolroi dui kœ ih pô tui häng sôp boh hiäp čar Thailand i.e tolroi dui hmâo gonam kla broi sa hröi mä bruă.
2. Tordah rogäo gï ih hmâo hiäp häng pô mœnuih khua samõ bu hmâo tolroi tõ yua ôh, dui mœn ih iâu rai po luât sú AAT kiëng djru. AAT ci pha broi tolroi roðah phäp lý broi kœ ih yua kœ tolroi bo djö nao räi mäng tolroi tõ u mä bruă leh anun tolroi tõ u bruă dich vu. Rokâo bïng ih iâu rai kœ pô djä bruă bôdah pô luât sú kiëng thâo roðah.
3. Tordah ih kiëng hrup häng hiäp häng luât sú, čang roñang bïng ih phräp hmet boh hiäp hmutu dôm tolroi anai: anän häng mrô đien thoại pô mœnuih khua, hröi ih mä bruă, anih mä bruă, rup, v.v
4. Tordah bïng ih hiäp häng luât sú AAT tolroi brüa bu hmâo tolroi rongai mäng tolroi tõ u mä bruă bôdah hmâo tolroi soh amäng tolroi tõ u bruă dich vu. AAT ci dui djru bïng ih rä glai hröm pô mœnuih khua anun bruă gonam kla, phräk käk, tolroi ruă nuă tui häng tolroi phiän.

2

Ronuk ronua ḫo'i anih Mă bruă

Po čar Thailand ບຸ broi tolroi dui hiâu mă bruă kơ phung mənuih tị nən hăng mənuih hlăk ep sem tị nən ôh, leh anun phung mənuih anai ບຸ hmâo tolroi dui mă bruă rongai hăng ronuk ronua ôh. Abih bang bruă phung mənuih tị nən mă či hmâo tolroi hui hiut, tolroi tǔ djoă hăng tolroi plu plač. Anun yoh poyom biă mă kiăng pođi ai tolroi thâo krän tolroi ronuk ronua ບ່ອi anih mă bruă broi phung mənuih tị nən hăng phung mənuih ep sem tị nən.

Dôm mta bruă mă

Bruă kra sang

Tui hăng Văń phòng Thống kê čar Thailand, mənuih mă bruă kra sang či hmâo tolroi truh hăng tolroi hui hiut glōng hlōh kơ phung mənuih mă bruă pođkön. Samo, abih bang tolroi truh sat ບ່ອi mōng mă bruă dui mən bing ih pođgang leh anun rongeh hī goňu, kiăng bing ih pođi ai tolroi thâo krän dôm mta tolroi hui hiut dui pojing tolroi truh hăng thâo pođgang droi jän ih pô oñuk ronua. Anai hmâo dôm mta hmutu broi ih kiăng hrăm hla tui hěm dui ngă kiăng rongeh tolroi truh ບ່ອi mōng mă bruă.

1. Hěm kāo či ngă kiăng pođgang tolroi ronuk ronua kāo pô măng mōng mă bruă?

- Thâo krän dôm mta tolroi hui hiut, pođmın nao dôm mta tolroi truh dui hmâo ບ່ອi anih ih mă bruă.
- Røgão gĩ ih hmâo thâo krän dôm mta tolroi hui hiut dui jing tolroi truh leh, pođmın lăng hěm ih či pođgan dôm mta tolroi anun.
- Wai lăng bing dram gønam mă bruă ih klă kiăng bing ū do thâo yua. Kiăng ih prăp met bing hnă hnɔi mă bruă røgoh hiam hăng dō thâo yua klă.
- Pioh kaih le ih dō taih mōng may hlăk dō đuăi.
- Čut bing sôm ao pođgang kar hăng kruh, đuăan, ບăt taih čut kian, khă hăng jiēp..ບ່ອi mōng ih mă bruă hăng yua hrë kă tordah ih mă bruă hăng glōng.

2. Hem kiăng pøgang droi j n k o p  b i anih m  bru  ?

Pøgang mta ih p  b i anih m  bru 

- Klum hnal kr uh kiăng pøgang
mta ih b i anih m  bru 
- Kr uh klum mta anun d  th o yua kl .

Pøgang kian le ih b i anih m  bru 

- Pioh  ing hn a pøgang may dj r b i
anih  u d  (klup lui abih  ing anih
may  u i) h  ang d  yua kl .
- R ang b i anih m y  u i.
-  ut  at taih.
-  ut dj r hn a hn i pøgang dj .

Yua kaih  ian

- L ang thu   ian hl o g  yua.
- M   ian yua dj r h ang bru  ih kiăng.
- N m ih y ng hi u  ian  h hl k hm o
m onuih d  j m d r.

S om ao  ut

-  ut s om ao ki p h ang droi j n ih. N m ih  ut s om ao hloai, s om ao du
b odah  u ki p h ang droi ih  h yua k   ing anai  i d  dom m ang m y
ng  ih b or buh.
-  ut ji p hl om  eng kaih  i pøgang ih dj a dj r  ing
hn a l e tr n m o ng kaih h ang b ai m o ng ih ju  dj  hn a.
 ut dj r loai ji p  i pøgang kaih le ih h ang dj ru ih ho i
b or buh.
- Klum  u n kiăng pøgang k  ih t odah hm o hn a l e
tr n m o ng gl ong b i m o ng ih buh. Klum  u n  i
pøgang ih m o ng lu mta t ol i tr u.
- T em  u h ang m  kh n klum k  ih t odah ih hm o
 u gl ong.

Djă ba dram gōnam mă bruă...

- Năm ih djă ba hnă hnɔi gĕt ôh đĩ trün kaih ñian tădah oih bu dui djă kojăp amăng kian ih ôh.
- Hnă hnɔi mă bruă či dui čuyēn hăng kian măng mōnuih anai truh pō mōnuih dih đōc bu dui glōm nao rai ôh.
- Mōnuih mă bruă glăm bing hnă trăo kiăng răng lăng hiâu jum dăr hlăo gă hliăk tăkaih.
- Năm djă ba bing hnă hnɔi hmăo kă bōng tădjrih hrup hăng phá, truc vít măng dung băk ih ôh. Hiam hloh tădah ih pioh bing hnă anai măng hôp phara leh anun čăng đuai kă ñu trün, tădah ih djă hăng kian răng pioh ko kă ñu taih măng droi jănh ih.
- Răk abih bing hnă hnɔi tădah ih bu hmăo yua dăng tah. Năm ih răk bing hnă hnɔi hăng glōng ôh yua kă tăloï anai či dui hmăo tăloï truh kă bing mōnuih dă gah ala anun. Tăloï hăi hiut anai či hmăo lu hloh băi anih lăon păk kătang.

Mă bruă rōnuk rōnua hăng djrăo

- Đök abih tăloï pōtō hlăo gă yua djrăo.
- Čut sōm ao pōgang.
- Čăng răo kaih le rōgăo gă ih mă djrăo.
Năm rōwa glai bă mta ih hăng mă gōnam
bōng ôh tădah ih ka bu răo kaih le.
- Čăng kăt kojăp kă ñu rōgăo gă ih yua giăng.

Mă bruă rōnuk rōnua hăng may

- Thăo đuăi may kojăp thăo hluh dōm tăloï pōtō pōgang tăloï hăi hiut hăng thăo krăn anih tăk máy.
- Abih bing črăn máy kiăng pioh djă băi anih goñu.
- Năm kra máy hăng răo máy ôh băi mōng máy dă đuăi.
- Tem bu hăng mă khăń klum kă tădah ih hmăo bu glōng. Pioh bu glōng jing sa tăloï hăi hiut biă mă tădah bu ih dă đom măng máy hlăk dă đuăi. Máy či kăl ba bu mōnuih mă bruă, či ngă čung hăng răm bo goñu.

Mă bruă ronuk ronua hăng càn trục

- Pô mōnuih đuăi máy jing pô hmâo hră mōar thâo yua máy càn trục.
- Ep sem năng may dō đuăi klă mōn hlâo gî ih yua.
- Pōmîn nao dôm tōlōi hûi hiut dui truh hăng tōlōi pōgang glai tōlōi truh anun.
- Näm ih yua càn trục čo mōnuih ôh.
- Näm ih yua càn trục dui bing hnă trăo ôh.

Mă bruă ronuk ronua hăng sang glông

- Bori mōng ih mă bruă hăng sang glông, kiăng ih phräp hmet klă bing hnă hnói mă brúa leh anun hăng yua hrë kă droi ih kojăp.
- Djë gî truh pō ala, kiăng ih răng bing măng jum dăr anun yua kō hmâo lu tōlōi truh gluh bing măng anai.
- Hmâo phräp met đu hnă hnói hlâo gî ih mă bruă hăng glông.

Bruă amăng anih sĩ gonam băng

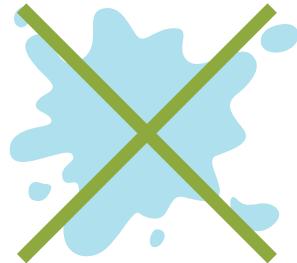
1. Hém kâo dui pōgang droi jän kâo pô hlăk kâo dō mă bruă amăng anih sî gonam băng hăng amăng sang pui ?

- Näm pioh bĕp bu hmâo mōnuih rowai ôh hlăk ih dō ană, öm hăng ria băi knörng băng. Čang tăk lui bĕp tōdah ih biă rongiăo sui bôdah băia.
- Tōdah ih dō tăk, öm, ană bôdah băi ñäm, kiăng ih dō rowai băi bĕp leh anun čang pōkă kō mōng .
- Kiăng răk lui abih bing hnă tañ pui băng-ga, băt taih mă may öm ñäm, bing hnă kra hăng kiâu, hla mōar hăng dung xu, dung xu gom knörng băng, khăń răo hăng rem- čang dō taih mōng bĕp.
- Puh hmet sang pui, bĕp hăng máy öm ñäm rōgoh hiam.
- Čut ao kian ber kian, hlom droi jän ih leh anun lăp lăp gî bot tōdah ih dō tăk ria.
- Čut sôm ao hloai pui ci tañ băng bori mōng ih dō djë pui hăng ga.

2. Hém kāo mǒng ngă kiăng hoăi buh măng sang pui ?

Tordah abih bang bruă jing tolroi poyom þoi mōng ih dō buih þōng húa, kiăng kơ ih puh hmet þing sôk rôk rōgão gĩ ih buih þōng giorning. Samõ, tordah ih ngă hök hnă trün rang sang, kiăng kơ ih rǎo lui goh hăng anai tăm yoh yua kơ anun či duí ngă ih rōbu. Bruă anai þu rōmuñ ôh, samõ tordah ih tañ lăng nao pø anih hmâo sôk rôk, kar hăng þoi rang sang anun yoh jing sa tolroi pøgang yom hloh broi kơ ih.

3. Hém kāo či ngă kiăng hoăi thōng djõ kian þoi mōng kāo mă brúa yua thōng ?

- Yua thōng þōng.
- Näm djă hnă bong ôh þoi mōng ih yua thōng.
- Kiă gornam hăng tót đäl (tót loại hoăi bør hăng mă khănsah đäl gah ala kiăng ū hoăi bør).
- Răng pioh kian ih þai gaih djă leh anun pioh kō thōng þōng taih mōng kian ih.
- Näm broi kian djă thōng klep ia moă hăng ia ngă bør pøkön ôh.
- Djă thōng taih mōng anih arăng dō hui thōng dăt djõ.
- Näm đôp mă thōng lě ôh.
- Răo rōgoh thōng rōgão gĩ yua giorning. Näm pioh thōng măng thung răo mă hmâo ia þu bôk ôh yua kơ mta ih þu thâo krän ôh tui anun. Pioh mta thōng taih mōng ih hlăk ih dō răo ū.

4. Hém kāo duí pøgang kāo pô kiăng hoăi čung hăng đîen giât ?

- Răng þing hnă tañ pui þōng hăng ia dàu.
- Răng ih pô tordah ih mă bruă jum dăr pui hăng b  p ga- r  k þing hnă tañ pui þōng taih mōng đîen.
- Ep xem þing m  y hăng hr   đîen hăng anih čut đîen hoăi r  m ôh ha. Leh anun am  ng thư anăng tolroi ū phara m  ng may.
- Răo hmet þing djr  o l   trün tañ hăng anai tăm yoh- yua þing hnă hn  i hoăi k   pui g   răo.

- Či duri yua ɓing máy häng hnă hnɔi ih kiäng- tui häng tolroi potô ih hmâo hräm.
  - Rák ɓing hnă hnɔi dō taih mörng ia leh anun nám broi anih čut dién bă ôh.
  - Nám kra ɓing máy dién ih pô ôh.
  - Ták lui abih ɓing máy dién, běp häng máy öm ñäm mǎng mōng ih doi mă bruă hlâo gĩ ih puh hmet.
-

Bruă čoh sôm ao

Hěm kâo či ngă kiäng pøgang kâo pô mǎng mōng kâo mă bruă häng máy čoh sôm ao ?

- Mă bruă dō pă iäng häng droi jän ih .
- Mă hnäl kő đäl kian kiäng hoái gah.
- Pioh mōng doi iäng ih ɓia røgão sa dua mōng mă bruă.
- Hlák dō yua máy čoh, kiäng ih räng mörng djua häng bruă ih mă.
- Ták lui máy hlâo gĩ ih blih ia lär häng blih ɓing hnă pøkön.
- Tødah ih hmâo tolroi ruă ɓoi kian, ɓing hnäl ruă pøkön, kiäng kɔ ih rão røgoh ɓing hnäl ruă anun leh anun pän glai häng nal.
- Pioh anih mă bruă røðah đong. Tødah ih kiäng hmâo lu tolroi bøngač leh anun yöng ba nao dō djë amäng pha ɓia.

Bruă pla dram gɔnam

1. Gět tolɔi hui̍t du̍i truh mǎng bruă pla dram gɔnam ?

- Plu̍ ară hăng tăih ară
- Ruă klang
- Mă bruă yua lu djrăo hrup hăng djrăo hlăt
- Khăt ɓo̍t may mă bruă
- Ruă mɔta
- Mă djrăo hlăt

2. Kâo hmâo tolɔi ruă ară yua kɔ glăm hnă lu. Gět kâo kiăng ngă ?

- Hlăo kɔ ih yōng hnă trăo, kiăng kɔ ih pɔmĕn năng dôm hnă anun trăo leh anun pɔ pă ih kiăng ba nao.
- Pioh lu anih pɔhōng broi kian ih či păń.

3. Dôm črăn pɔtô hlăo kɔ ih yōng hnă trăo:

- Dō djĕ hnă ih Či yōng đih
- Pioh kian ih dō djĕ hăng droi jăń ih.
- Čun kaih.
- Pioh hnă ih či yōng dō djĕ ɓoi anăp ih.
- Pioh iăng tɔpă tɔdah ih grōng gŭ
- Kiăng ih pū kai le droi jăń ih lăr hröm bít ɓoi mōng ih yōng hnă.
- Tɔdah hnă trăo, kiăng ih ep sem mōnuih djru ih yōng hröm.

4. Boi mōng ih yōng hnă, kiăng ih răng dōm mta tolroi anai..

- Näm ih bu dăr droi jän ih ôh.
  - Hliăk kaih ih nao pø anăp todah ih kiăng dăr droi.
  - Boh tōng klon, bra, kâo kaih hăng koüt ih kiăng hliăk bat nao hröm bît.
  - Yōng hnă trăo pioh djĕ droi jän hăng dua gah tōkeng kian ih.
  - Todah ih mûn glêh, pioh trun hnă ih yōng trün pø lön doi b  a.
  - Näm broi droi jän ih glêh r  g  o doi ôh.
-

5. Dōm čr  n pot   broi k   ih pioh hnă tr  n:

- Čun koüt ih bu dj  r   čun boh tōng klon ih ôh.
  -   k k   dih hăng k  ng hlung ih hröm b  t .
  - Näm ih bu droi ih ôh
  - Dj   k  ng hnă ih yōng dj   droi jän ih.
  - D   duan hnă tr  n dj   pø l  n leh anun phai kian ih.
-

6. H  m k  o c   ng   kiăng ho  i m   dj  r  o hl  t?

- Todah ih m   b  ng kn  rg   rg hăng boh dj  r  o hl  t, tui anun kian ih c   dj  r  o m  n. Todah ih bu r  ng ôh kian ih m   hn     rg, anun y  h b  ng dj  r  o hl  t c   r  m  t m  ng droi j  n ih hăng hm  o lu tolroi ru   nu   bi   m  .

**7. Kāo mă bruă dō amăng sang, leh anun ƀing ană kāo kiăng rōmüt
nao rōngui ƀoi anih kāo mă bruă anun mōn. Hēm kāo či ngă
kiăng hmâo sa anih rōngui rōnuk rōnua broi ƀing ană kāo?**

- Pioh hnă găñ hăng pōgang hĭ ƀoi anih ƀing čođai rōngui.
- Thâo krăñ dōm mta tolroi sat duí truh kō ƀing čođai.
- Thâo krăñ yua gĕt ƀing čođai či tū mă dōm mta tolroi truh anun.
- Pojing sa tolroi găł kō phung čođai.
- Anih phung čođai rōngui năm pioh ƀing hnă răm, ƀing dram gōnam ƀu hmâo tolroi rōnuk rōnua, hăng anih čut điene ôh, v.v
- Kiăng ih lăng nao ƀoi anih phung čođai hmâo buh: ih kui kō trün rōber hrup hăng phung čođai leh anun lăng đih kiăng thâo krăñ yua gĕt ƀing gōňu či tolroi truh : anai nê yua kō ƀing gōňu kiăng mă ƀing hnă mta ƀing gōňu hmâo buh leh anun či mă jiék măng bah tăm yōh, tōdah ƀing hnă čođai djă anun jing djrăo hlăt hăng boh rōhăng. Anun yoh phung čođai či hmâo tolroi truh.

Bruă puh hmet

**1. Gĕt tolroi hŭi hiut duí truh amăng
bruă puh hmet ?**

- Hmâo tolroi ruă năa măng ară, klang
Ɓing mōnuih mă bruă puh hmet či hmâo tolroi
tōnap tōdah ƀing gōňu kiăng yōng thung ia prōng
leh anun rōtuh ia bă thung đori. Anun yōh ƀing
gōňu či hmâo tolroi ruă iăng hăng tolroi glêh glar,
tolroi tăng ară tōdah ƀing gōňu mă bruă ƀoi anih
glōng.
- Tolroi ruă mōnuă tōdah gōňu dō anăp
Dō dōng sui, yōng hnă trăo hăng kăng hlung
tōdah ƀing gōňu rōkui iăng trun tui anun
dōm mta bruă anai yōh či pojing tolroi plě kian,
tōkeng ană mōda, čođai anet či hdjōl ky hăng
hmâo tolroi ruă ‘huyêt áp cao’ măng blan dō anăp.

Toloi pøgang:

Bing thung ia či dui røtu h tøng kräh dôč kiäng hdjôl leh anun kiäng yöng hiâu rømuñ bña røkâo bing ih mä yua thung ia kra häng su hmâo pøng gäi trüt tødah ih kiäng rão sang.

Phräp met lui bing hnä hnøi či mä bruä hrup häng kaih ñian gï ñih hmet miä häng glöng leh anun phräp met ba máy hrip amruih amram dëng. Tui anun tolroi phräp hmet lui hlâo anai či djru mørnuih mä bruä hoäi hoäc móng mä bruä lu.

- Toloi tønap suä pran häng tolroi tük ngöt

Sa tolroi hräm hmâo čih mørnuih mä bruä pøh hmet či hmâo tolroi tük ngöt røngot yua kø anih bing goñu mä bruä hmâo mrô lu hlöh 1,7 wört bing bruä pokön. Tolroi anai či hmâo lu hlöh häng bing mørnuih mä bruä pøh hmet sang pui, rão hnä hnøi, hrip amruih amram häng pøh sang, rão bing hnä hnøi häng bing máy pøh hmet.

- Mä bruä häng bing djrão mäng ia rão sang hmâo tolroi hui hiut.

Bing djrão mäng ia rão či dui rømüt nao mäng droi jän ih tui glan suä pran, klî, mœta häng tui glan børg húa. Røngin djrão či pojing tødah ih luk bing ia rão sang hröm bít, hømutu: mä ia rão Clo luk hröm bít häng ia rão Amoniac či pojing rai sa røngin djrão mæt häng dóm mta røngin pokön anun yøh či ngä tønap hui hiut kø tolroi suai plar bing mørnuih mä bruä hlæk dö anäp häng čøðai anet dö mäng hlung ñu.

Toloi pøgang:

- Đök ten leh anun hla tui tolroi pøtô hmâo čih mäng blö djrão.
- Çut bing hnä pøgang ih pô hrup häng hnä gom bo, bät taih çut kian, anih pioh hnä, hnä gom bo kra häng vai vai hmâo hnä loc røngin häng bät taih çut kian.
- Tødah ih mä djrão, røkâo ih nao rão kaih le ih häng þanh ia þu.
- Røgão kø ih yua giøng røkâo ih ræk lui klä leh anun kät kø djrão køjap.

- Toloi buh tüt

Lu mōnuih hmāo buh hāng rang
sang yua kō rang sang sah.

Toloi pogang:

- Yua ia rāo sang kiăp đu tui ih kiăng.
- Yua ia rāo djō hāng tolroi ih kiăng
tōdah ih kiăng rāo bīng rang sang
hmāo lu ia hlōr hōk.
- Čāng ep xem bīng máy pūh hmet
kiăng kō ū thāo yua klă
- Mă yua găi rāo sang kra hāng kiău
bōdah hāng su cī rāo rang sang sah
kiăng hoăi hoac mōng, samōr bīng hnă
anai dō hmāo tolroi duri ngă ih tüt buh.
- Bōdah ih hmāo rōwañ lui leh ia măng
găi rāo sang, samōr dō hmāo đōc ia
sah hāng rang sang anun, anai anē
cī duri ngă ih bor buh.
- Pioh hnă găn glan kiăng pogang mōnuih
nao djě anih rang sang sah pioh bīng
hră cih kiăng glai broi bīng gořnu thāo
krän bōi anih anun hmāo tolroi hui hiut,
khōa kōjăp măng tōdah ih pūh hmet
măng phong.

Toloi pogang:

- Mă yua bīng kaih ūn djō kar hāng bruă
ih kiăng leh anun bīng kaih ūn anun dō
thāo yua klă.
- Mă yua djō bīng hnă ih kiăng tōdah ih mă
bruă hāng glōng.
- Tōdah hnă trăo, rōkāo ih ep sem mōnuih
djru yōng hrōm.
- Kiăng ih dō djō bōi anih ih cī yōng, djă
bōdah anun pioh hnă trün.
- Răk pioh bīng máy đien hāng hrę đien dō
taih mōng ia leh anun bīng hnă hnōi anun
dō thāo yua klă.
- Näm ih kra đien ih pō ôh bōdah ih jing pō
kra đien hmāo hră mă bruă yōh.
- Răk pioh bīng hrę đien djō bōi anih ū
tōdah ih bu hmāo yua tah.

2. Gét tolroi hui hiut duri truh yua kō bīng máy pūh hmet ?

- Buh mōng kaih ūn
- Bīng ară ih mă bruă lu
rogăo đoi
- Yōng hnă trăo
- Đien yōk
- Bat nao rai bōi anih hmāo
lu hrę đien

Dôm mta bruă hmâo tolroi hui hiut pokon

Anai nê hmâo lu mornuih tị nạn đuai rai po' car Thailand anai hlak dō mă dôm bing bruă hmâo cih kar häng ngõ anun, samõ hmâo morn ha sét mornuih tị nạn pokon hlak mă dôm bing bruă hmâo tolroi hui hiut. Phung mornuih mă dôm bing bruă hrup cih hmâo hmâo lu tolroi tonap tap leh anun bu hmâo tolroi rongai ôh. Leh anun glêh glar biă mă kiäng phung mornuih anai hmâo tolroi ronuk ronua po' anih mă bruă. Samõ, bing gomoi cih buan bing gomoi cih hmâo tolroi djru kiäng pođi ai tolroi rongai po' anih bing goňu mă bruă.

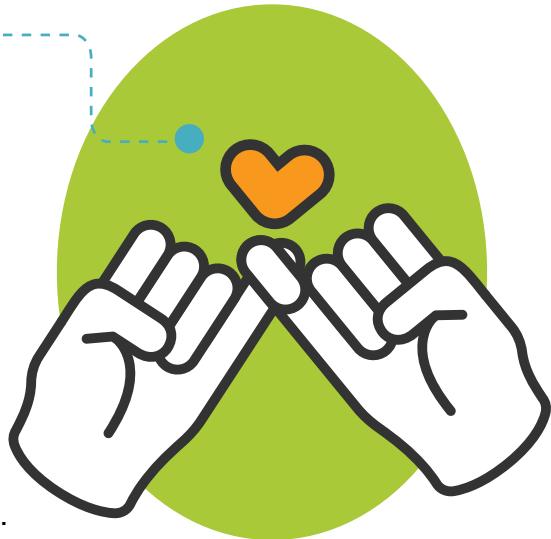
Bruă mă kan

- Bing mornuih mă bruă wăh kan kiäng thao krän dôm mta tolroi truh hui hiut bori anih bing goňu mă bruă hrup häng tolroi djai blung ia, tolroi ruă núa yua kör bing may mă bruă bôdah tolroi glêh glar yua kör mă bruă lu rogao.
- Hiam yoh broi kör ih kiäng hräm tolroi potô 'so' cüu' Bori möng ih dō mă brüa häng song bing gop goyut ih mă brüa hröm mă brüa hröm anun yoh ih dui kë bori möng tonap tap. Cäng ep sem bing hnä hnoi leh anun bing djrää ñum ih hmâo djä ba du hlao kör nao mă bruă.
- Kiäng pogang bing mornuih mă bruă häng söng, rokao bing ih čut ao phao, tolroi tokä hrë häng droi jän ih kiäng djru duí nao rai bing gih. Hrë duí jing sa kül hrë hmâo kă bori söng leh anun ko pokon kō gah dih cih kă bori iäng sôm bing mornuih mă bruă.
- Yua kör bruă mă kan hmâo lu tolroi glêh glar biă mă anun yoh kiäng kör ih pioh möng doi du bña, leh anun nám ih ñum ia topai ôh todah ih romat topai ih bu hmâo tolroi posang häng tolroi ronuk ronua ôh mäng möng ih mă bruă.

Toloi ngă gra đி

Bruă ngă đி jing ຖុ dj៥ hăng tolroi phiă̄n ô̄h pōčar Thailand. Mɔ̄nuih ngă gra đி ară̄ng či tු̄ djuă̄ yua kᅃ bruă̄ ŋu mă̄, anai yōh dui pōjing lu tolroi truh kᅃ ɓing gōñu hrup hăng tolroi ruă̄ ‘tră̄m cảm, tolroi hුt dū, tolroi ruă̄ núa tui tui glan ‘tình dục’, HIV, tolroi dᅃ ană̄p hăng tolroi djă̄i (Deering KN, Amin A, Shoveller J et al, 2014). Anai jing dôm tolroi pōgang broi mɔ̄nuih ngă gra đி kiă̄ng pođři ai tolroi ronuk ronua broi kᅃ ŋu.

- Ră̄ ruai broi gōyut ih thăo anih hăng kᅃ mō̄ng ih či nao bup mɔ̄nuih ‘khách hàng’. Bôdah kē kɔ̄nang mɔ̄nuih dᅃ djĕ̄ hröm ih tòdah ih kiă̄ng.
- Dᅃp lui abih ɓing hnă̄ hmâo tolroi hුi hiut hăng thȫng ɓȫng yua kᅃ mɔ̄nuih ‘khách hàng’ či yua dôm mta hnă̄ anai kiă̄ng pōgän glai ih.
- Tòdah mɔ̄nuih ‘khách hàng’ hmâo yua xike, djrão hăng ia tòpái anai yōh či hmâo tolroi hුi hiut biă̄ mă̄. Ɓing mɔ̄nuih ŋum ia tòpái hăng rȫmät tòpái či hmâo tolroi mō̄ng dök hăng tolroi čuô̄ih ară̄ng leh anun ɓing gōñu ຖុ dui pōsir ô̄h tòdah dôm tolroi anai hmâo truh. Anun yōh kiă̄ng ih rongeh đuă̄i ɓing mɔ̄nuih yua ia tòpái hrup anai.
- Poyom biă̄ mă̄ kiă̄ng kᅃ ih tු̄ yua dôm mta tolroi pōgang ih pô hrup hăng ‘bao cao su’ dui pōgang ih mō̄ng tolroi djă̄i yua kᅃ dôm mta ruă̄ núa tui glan ‘tình dục’: HIV hăng tolroi ruă̄ ‘giang mai’ leh anun tolroi dᅃ ană̄p.

Hmâo dôm mta Kᅃ sang pōjing pōčar Thailand anai hmâo pođjru ɓing mɔ̄nuih mă̄ bruă̄ ngă đி. Rokâo ɓing ih iâu nao ɓing Kᅃ sang pōjing anai tòdah ih hmâo tolroi gêt kiă̄ng tòňa. Kiă̄ng thăo hiă̄p hăng ɓing ŋu, ih kiă̄ng ep sem mɔ̄nuih thăo hiă̄p boh hiă̄p Thailand či dui djru ih ră̄ glai hröm ɓing gōñu.

Health Center 28 (Bung sang Gang 28)

Health Center 28 (Bung sang Gang 28) hmâo pök sa phong kham broi tolroi ruă năa ‘tình dục’ leh anun či xet nghiêm hăng pösuai dôm mta tolroi ruă năa tui glan ‘tình dục’: HIV hăng tolroi ruă ‘giang mai’. Bung sang Gang či hmâo pha broi ‘bao cao su’ hăng djrăo PrEP, anai jing sa tolroi pösuai HIV, tui anun bing monuih bu hmâo tolroi ruă HIV ôh či ñum djrăo rím hroi kiăng pödu tolroi ba HIV tordah bing goñu hmâo dō djě hröm mač tolroi ruă anai. Phong kham či xet nghiêm broi dôm mta tolroi rúa amăng hlung ană mōn. Bing monuih bu djör monuih Thailand či kla phräk kham ñu pô. Leh anun goñam kiăng kla bu yom đoi ôh. Duri mōn ih iâu rai pö AAT bôdah ih kê bing monuih thâo blang boh hiăp My hăng boh hiăp Thailand kiăng djru ih ră glai hröm hăng bing monuih pö Bung sang Gang.

Website: <http://www.bangkok.go.th/healthcenter28>

Tel: 02-860-8210

Anih dō: 24/16 Krungthonburi Road, Bang Lamphu Lang Sub-district, Khlongsan District, Bangkok, Thailand 10600

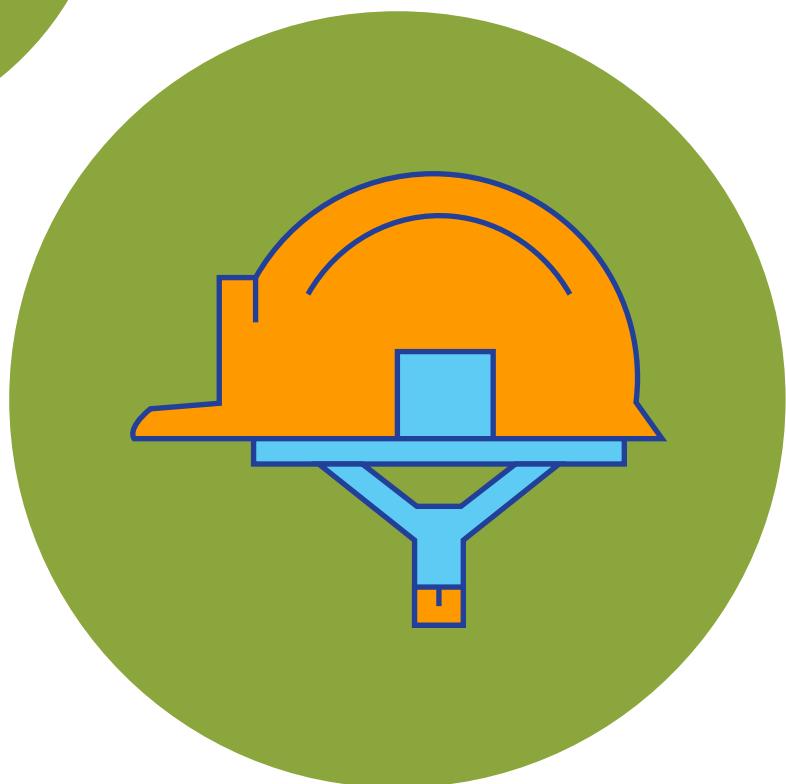
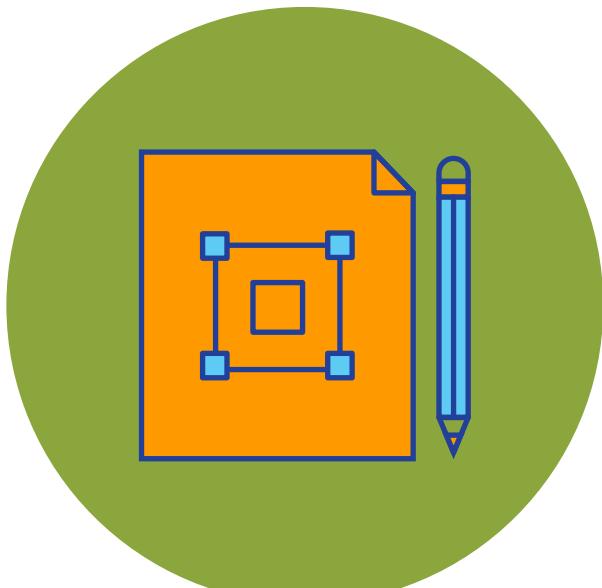
The Anonymous Clinic (Sang kham bu rođah anăñ)

Sang kham bu rođah anăñ anai hmâo pök pojing yua dah Bung sang Nghiên cứu AIDS Hội Chữ thập đỏ Thailand hmâo pök anih kham gah rongjăo măng hroi Năm kő mōng mōng 8:30 – 11:00 kiăng pha broi tolroi klö ia djrăo hăng văc xin broi kơ hlroi hmâo tolroi ruă tai A, tolroi ruă tai B hăng HPV. Anih kham či xet nghiêm hăng pösuai dôm mta tolroi ruă năa tui glan ‘tình dục’ leh anun broi ñum djrăo PrEP hăng djrăo PEP, anai nê jing sa črăn pösuai tolroi ruă HIV, jing broi sa čô ñum djrăo tañ hăng anai năm yoh yua kơ ih jing pô monuih duri hmâo tolroi ba HIV leh anun kiăng pögang mač tolroi ruă anai römüt nao măng droi jän ih.

Website: <https://th.trcanc.org/th>

Tel: 02 2516711-5 EXT 102

Anih dō: 104 Ratchadamri Road, Pathumwan, Bangkok, Thailand, 10330

Hmâo pojing yua Bung sang knuk kna čar My